

בע"ח (אילת) 23318-11-14 - רפאל טוויל נ' מדינת ישראל

בע"ח (אילת) 23318-11-14 - רפאל טוויל נ' מדינת ישראל לשלום אילת

בע"ח (אילת) 23318-11-14

רפאל טוויל

נגד

מדינת ישראל

בית משפט השלום באילת

[04.01.2015]

בפני כב' השופטת שוש שטרית, סגנית נשיא

החלטה

1. לאחר שההליך העיקרי החל להישמע בפני מותב אחר, עתר המבקש במסגרת בקשתו לעיין בחומר חקירה לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: החוק), להעמיד לרשותו מה שהגדיר "נוהל מרחבי" הכולל את ההנחיות שניתנות ליחידת מג"ב המפעילה את המחסום בכניסה הצפונית לעיר אילת.

2. ברקע הבקשה, כתב אישום ממנו עולה כי הנאשם הגיע בשעה 00:34 למחסום הצפוני בכניסה לעיר אילת והתבקש לעצור לבדיקה שגרתית, לאחר ששוטרים במקום הבחינו כי הנאשם לחוץ, ביקשו שיזדהה, ובהמשך נתפסו ברכבו, בין היתר, סכין, אלת גומי, אזקים, כובע משטרי, ועוד רכוש שנחשד כרכוש גנוב. כתב האישום מייחס לנאשם ביצוע עבירות של החזקת סכין שלא כדין, החזקת חלק, אבזר תחמושת של כלי נשק והחזקת נכס חשוד כגנוב. לטענת המבקש, הנוהל המרחבי בו הוא מבקש לעיין, מהווה חומר חקירה מובהק בהיותו בעל זיקה ברורה לכתב האישום והינו רלוונטי לבחינת שאלת חוקיות החיפוש ברכבו של הנאשם, היא השאלה במחלוקת שבין הצדדים. לשיטתו יש לבחון האם השוטרים פעלו על פי אותן הנחיות ובכלל יש לבדוק האם הנחיות השוטרים הינן חוקיות.

3. המאשימה מתנגדת לבקשה בטענה כי אין מדובר בנוהל מרחבי, אלא לכל היותר במעין הנחיות והדרכה לשוטרים במסגרת פעילותם השוטפת ככלל, ואין כל זיקה וקשר בין אלה לחומר החקירה ואין מדובר בחומר חקירה. הוסיפה, כי חשיפת ההנחיות המדריכות את השוטרים העומדים על משמרתם בגבולות הכניסה לעיר אילת ובכלל, לא זו בלבד שעלולה לפגוע ביכולת השוטרים לגילוי עבירות ועבריינים בכלל זה יפגע האינטרס הציבורי. אין באותם הנחיות פנימיות כל רלוונטיות לסייע בהגנת הנאשם ולפיה החיפוש ברכבו בוצע שלא כדין, שכן שאלת חוקיות החיפוש אינה נבחנת על בסיס הנחיות פנימיות, לרבות אלה להן עותר ב"כ הנאשם, אלא נבחנת היא במסגרת הוראות החוק.

4. בדיון שהתקיים ביום 9.12.2014 חזרה ב"כ המאשימה על נימוקי התנגדותה והפנתה לפרוטוקול הדיון בתיק העיקרי וציינה כי קציני מג"ב נחקרו ע"י ב"כ הנאשם באשר לפעילותם השוטפת במחסום הכניסה לעיר אילת, ובקשר לאותן הנחיות, כך למשל; "מהם הקריטריונים שהנחיתם את אותם חיילים שנמצאים במחסום לפיהם איקס זה סימן מחשיד וצריך לעכב אותו ומצב אחר - צבע שחור או אדום זה לא סימן מחשיד?" השיב אחד השוטרים הנחקרים: "אתה לא מצפה שאני אגיד כאן את הסימנים המחשידים ליד אזרחים? כלי רכב שמגיעים נבדקים. לצורך הדוגמה בשעות הלילה התנועה לאילת היא פחות ערה ולכן כמעט ולא באופן מוחלט אנו עוצרים אותו ושואלים מה נשמע ואם יש רמת חשד אנו בודקים את החשוד או הרכב".

5. סעיף 74 א' לחוק סדר הדין הפלילי מגדיר ומסדיר את זכותו של נאשם לעיין בחומר החקירה, וכלל קיימת נטייה ליתן פרשנות מרחיבה למונח "חומר חקירה" (ראה בג"צ 1885/91 אלי צוברי נ' פרקליטות מחוז ת"א, פ"ד מה(3), 630). יחד עם זאת, עדין על בית המשפט לבחון את מידת הרלוונטיות של החומר המבוקש להגנת הנאשם.

6. עיינתי במסמך שהוגש לעיוני (סומן "א") ולא מצאתי שמדובר בנוהל, גם לא בהנחיות ממש. המדובר במסמך המכיל רשימת סימנים/מאפיינים מחשידים לחשוד, לרכב, לכבודה והתנהגות, שיש בהם לסייע לשוטרים באיתור אדם חשוד או רכב חשוד. לטעמי, מסמך זה אינו מהווה חומר חקירה, ובכל מקרה אין במסמך כל רלוונטיות להגנת הנאשם.

רשימת הסימנים המחשידים, אינה מהווה מסמך משפטי או רשימה סגורה, ואיני מוצאת כי בבחינת הסימנים המפורטים בה "חוקיותה" כטענת הסנגור, יש כדי לברר את שאלת חוקיות החיפוש שנערך ברכבו של הנאשם. כאשר בית המשפט בא לבחון האם התקיים היה לשוטרי יסוד סביר להניח, או האם התקיים חשד סביר, לא רשימת המאפיינים והסימנים המפורטים במסמך הם אלה שיבחנו, אלה לא משליכים כהוא זה על שאלת חוקיות החיפוש. בין היתר גם משום שיכול להיות מקרה בו התעורר חשש וחשד בליבו של שוטר בשל נסיבות, מאפיין או סימן מחשיד, שאינם מפורטים ברשימה שסומנה "א" - האם יהיה בעובדה זו כדי להשליך על חוקיות החיפוש שנעשה על ידי אותו שוטר? התשובה היא שלילית. אין לסימנים/מאפיינים אלה נפקות ישירה או זיקה לעצם חוקיות החיפוש הנבחנת לאורו של הדין החל.

מכל האמור, ובשים לב כי שוטרי המג"ב המוצבים בכניסה הצפונית לעיר אילת רשאים לעצור כל רכב בכל שעה לבדיקה שגרתית טרם כניסת הרכב לתחום העיר אילת, ובהמשך לפעול בהתאם להוראות החוק החל בענייני חיפוש ומעצר - אין מקום להידרש לרשימה המכילה סימנים ומאפיינים המסייעים בידי השוטרים במחסום הכניסה לעיר אילת ושוטרים בכלל, לאתר חשודים, בוודאי כשרשימה זו אין בה, לאחר עיון בה כדי לסייע בהגנת הנאשם.

מעבר לאמור אוסיף כי עיינתי בת"פ 27236-09-10 מדינת ישראל נ' סלימאן אלנבארי (מיום 27.4.2011) אליו הפנה ב"כ המבקש בטיעוניו, ואין המקרה כאן דומה למקרה שם, בו מצא והצביע בית המשפט באופן מובהק על הזיקה והקשר בין נוהל מרדפים אחר רכב נמלט לבין טענת ההגנה של הנאשם לפיה לא בוצע אחריו מרדף כלל.

המסמך שהוגש לעיוני יושב לב"כ המשיבה במזכירות בית המשפט. ניתנה היום, י"ג טבת תשע"ה, 4 ינואר 2015, בהעדר הצדדים.